

mного hiš; vzlasti je trpela mestna hiša in mnogo starih listin je zgorelo na veliko kvaro zgodovini Kranjskega mesta.

Tudi šolo je imel Kranj že precej zgodaj. Leta 1494. je ustanovil meščan Janez Sluga k oltarju sv. Nikolaja kaplanijo. Kaplan je imel dolžnost vsako sredo opravljati peto sv. mašo ter plačati učitelju po jeden goldinar za petje. Tedaj je o tem času v Kranji že bila šola. Leta 1609. pa je zaukazal nadvojvoda Ferdinand II. vzeti in zapreti krivoverskega učitelja Janeza Daksa.

Pred mestom je stal 1640. leta sezidani samostan kapucinski. Za časa Jožefa II. je tudi ta samostan zadela osoda, kakor mnogo družih. Pred samostanom je bil živinski somenj za okolico.

Leta 1797. in 1805. so Francozi zasedli mesto in ga zapustili še le po sklenjenem miru v Požunu. Leta 1809. so Francozi zopet zasedli Kranj, a v dan 22. septembra 1813. leta so jih zapodili avstrijski vojaki iz Kranja.

Tu naj navedemo še nekatere slavne možé iz Kranja. Lovro Pogačnik, rojen 1695. leta v Kranji, bil je jezuit in sloveč pridigar; umrl je 1769. leta kot pisatelj v Zagrebu. Leta 1717. je v Kranji umrl Gregorij Voglar, rojen v Naklem; bil je domači zdravnik ruskega cara Petra Vélikega. Da je užival veliko zaupanje pri caru, kaže tudi to, da ga je o cerkvenih zadevah poslal v Rim. Vrnivši se iz Rima, obiskal je še jedenkrat svoj rojstni kraj, a tu je zbolel in umrl. Ravno takó sloveč zdravnik je bil tudi Florijan Sentimer, rojen Kranjčan. Leta 1812. je spremil francosko vojsko na Rusko ter je potem ostal v Moskvi. — Tudi slovenskega pisatelja Simona Klančnika, Tomaža Pirca, po vsem Slovenskem občeznanegega zdravnika, in rajncega očeta slovenskega naroda dr. J. Bleiweisa viteza Trsteniškega smejo Kranjčani s ponosom prištevati med svoje rojake.

Sedanje mesto šteje okoli 2200 prebivalcev, ki se živé ob trgovini, obrtu in deloma tudi s poljedelstvom. Za izobraženje skrbi nižja gimnazija in čvetero-razredna ljudska šola. Cerkve so v mestu tri: farna, roženkranska in pungerška. Znamenita je sosebnó farna 1491. leta v gotiškem slogu sozidana s krasnim zvonikom. Izmed poslopij se odlikuje gimnazijsko poslopje in pa poleg stoječa palača preč. knezoškofa dr. J. Widmarja, ki je res kinč priznemu mestu Kranju. Zunaj mesta, proti novemu železnemu mostu preko Kokre, je pokopališće. Tu počivata dva slavna slovenska pesnika dr. Franjo Preširen in Šimen Jenko. Blizu Kranja je vas Stražišće, kjer izdelujejo sita, a nad njo je na precej visokem hribu cerkev sv. Jošta, sloveča božja pot, kamor radi potujejo pobožni slovenski romarji.

— x —

Zlate resnice.

ne prenašli se nikoli v govorjenji, nego govori vselej premišljeno; nepremišljena beseda je podobna streli ali pušici, katera lahko rani, a nazaj je ne moreš več vzeti.

Bogatinec se moti, ako misli, da je bogastvo človeku največja sreča na tem svetu; bogastvo nas zapusti na grobu, ali modrost in krepost (čednost) spremite nas v večnost.

— x —